

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Кафедра журналістики та філології

**ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ
НА АКТУАЛЬНУ ТЕМУ: АВТОРСЬКА ДОБІРКА
WRITING NEWS JOURNALISTIC MATERIALS
ON A TOPICAL ISSUE: THE AUTHOR'S COLLECTION**

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студентки спеціальності «Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТ-81

Зубар Діани Володимирівни

Науковий керівник

Садівничий Володимир Олексійович
доктор наук із соціальних комунікацій,
доц. кафедри журналістики та філології

Суми 2022

Зубар Д. В. «Підготовка журналістських матеріалів на актуальну тему: авторська добірка» [Текст] : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня «бакалавр» ; спец. 061 – журналістика / Д. В. Зубар; наук. керівник В. О. Садівничий. – Суми: СумДУ, 2022. – 44 с.

У роботі представлені авторські різножанрові матеріали, які загально охоплюють тему війни та досліджують процеси, пов'язані з нею. Зокрема, авторська добірка включає матеріали, що стосуються російських злочинів на території Сумщини, впливу війни на сферу нерухомості в Одесі та гуманітарних проблем, які виникли внаслідок повномасштабного вторгнення. Крім того, один із матеріалів охоплює загальний стан Одеської області в контексті війни та розповідає про вже наявні перемоги та можливі загрози. Тексти опубліковані у ЗМІ «Суспільне» та bihus.info.

Ключові слова: війна, вторгнення Росії в Україну, російська агресія, журналістика, злочини.

The paper presents the author's materials of various genres, which generally cover the topic of war and explore the processes associated with it. In particular, the author's selection includes materials related to Russian crimes in the Sumy region, the impact of the war on real estate in Odessa and humanitarian problems that arose as a result of a full-scale invasion. In addition, one of the materials covers the general state of Odessa region in the context of the war and talks about existing victories and possible threats. The texts were published in the media Suspilne and bihus.info.

Key words: war, Russian invasion of Ukraine, Russian aggression, journalism, crimes.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ВСТУП	5
ОПИС ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ	8
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	13
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ	16
ВИСНОВОК	45

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

TERMINOLOGICAL INDEX

Communication is the process of exchanging information between two or more people, communicating through verbal and nonverbal means to transmit and receive information.

Fact-checking is one of the areas of journalistic control. Fact-checking is aimed at identifying inconsistencies between existing facts and the surrounding reality.

Information is the result of the perception and processing of messages that a person has received from other people or the results of observations of the world around him.

Journalistic materials – information, data that are a source of information.

Journalistic problem is a complex practical issue that needs to be solved, studied, researched at the level of journalism.

Media resource – everything that can be used to produce media information.

Storytelling is a set of interconnected real or imaginary events, facts or impressions that make up a narrative text.

The media is a type of media focused on the simultaneous transmission of information to large groups of people.

ВСТУП

Широкомасштабне вторгнення Росії в Україні розпочалося 24 лютого 2022 року та різко змінило роботу всіх медіа в Україні. Наразі ЗМІ так чи інакше висвітлюють тему війни та проблеми, що виникають унаслідок російської агресії.

Так само спостерігається підвищений інтерес читачів до цієї теми. Згідно з дослідженням Інституту масової інформації, через війну трафік деяких новинних сайтів збільшився на 300 %. Так, найбільше аудиторії на фоні війни здобуло видання «Українська правда», середній показник переглядів якого виріс з 32,91 млн до 136,53 млн. Трафік видання «Новое время» зріс з 25,77 млн до 100,8 млн. Видання «Ліга» здобуло майже на 200 % більше переглядів: з 11,6 млн до 32,27 млн [1].

Зацікавленість темою російського вторгнення не випадкова: війна зачепила все населення України та завдала збитків усьому світові: життя та будинки тисяч мирних жителів зруйновані, а всьому світу загрожує найсильніший з часів Другої світової війни голод, ствердує міністерка з питань економічного співробітництва та розвитку Німеччини Свеня Шульце. За її словами, ціни на їжу зросли втричі в усьому світі й наразі перебувають на рекордному рівні [2].

Звісно, найбільше зацікавлення в українських читачів викликає саме ситуація на території України, тож ЗМІ висвітлюють її цілодобово в режимі «онлайн», попри зменшення фінансування та закриття медіаресурсів [3].

Змін зазнало також створення контенту. За даними організації Media Development Foundation, редакції перейшли на швидке інформування читачів, адже виготовлення новинних матеріалів, репортажів та аналітик займає у них багато ресурсів. Редакції також почали більше працювати на соцмережі. Крім того, 61,44 % опитаних медіа стверджують, що відчувають психологічний тиск, внаслідок чого продуктивність праці зменшується. Ще 46,08% респондентів зазначили, що їм не вистачає людей для роботи [3].

Робота в журналістиці в умовах війни стала викликом для багатьох фахівців, проте саме професія наразі одна з найважливіших. Журналісти допомагають розслідувати воєнні злочини, інформують суспільство, записують матеріали з експертами, роблять аналітику.

Не дивлячись на це, багато українських журналістів продовжують збирати докази порушень Росією міжнародних законів, знущань над мирними жителями, вбивств, знищення цивільної інфраструктури тощо. Разом із тим вони інформують читачів про роботу державних органів та структур, довіра до яких особливо важлива в період збройної агресії. Війна також вплинула на економіку країни та на доходи й витрати громадян, завдала удару по соціальній сфері, розкрила очі на нові проблеми [4].

Журналістські матеріали, що описують та розкривають проблеми різноманітних сфер, зачеплених війною, також є важливими для споживачів контенту. Наразі воєнні дії вразили все населення України: хтось лишається під обстрілами, хтось волонтерить, хтось воює в гарячих точках. Тому інформування населення за таких умов – обов'язок журналістів: важливо тримати інформаційний фронт.

Актуальність виготовленого журналістського продукту обґрунтовується воєнними діями на території України: всі представлені авторські матеріали пов'язані з різними аспектами війни та розкривають теми, що виникли на тлі російського вторгнення.

Підготовлені матеріали можуть стати джерелом інформації для реципієнтів та задовольнити їх потреби. Крім того, матеріали «Російські військові на Сумщині захопили житловий будинок, а потім розстріляли його із кулемета» та «Скрізь кров, паніка, вогонь, люди кричать»: війська РФ обстріляли мікрорайон в Охтирці» створені для підтвердження порушення законів та звичаїв війни російськими солдатами та можуть слугувати доказом російських злочинів.

Мета матеріалів – задовольнити потреби читача в актуальній, ексклюзивній та перевірених інформації, яка стосується російсько-української війни, а також розкрити важливі для сучасного воєнного суспільства теми.

Авторський задум полягає у бажанні висвітлити різноманітні аспекти реалій воєнного життя.

Опубліковані матеріали виконують низку **завдань**, серед яких:

1. Інформування громадян про різнобічні аспекти та процеси, що відбуваються на тлі російського вторгнення;
2. Висвітлення наслідків російсько-української війни;
3. Збір доказів злочинів проти цивільних людей, які вчинила російська армія;
4. Висвітлення актуальних проблем, що виникають у державних структурах під час війни.

Представлені у кваліфікаційній роботі тексти опубліковані у загальнонаціональних виданнях suspilne.media та bihus.info, що підтверджує їх практичне значення.

ОПИС ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

Кваліфікаційна робота рівня бакалавр, що виносить на захист, це добірка з п'яти авторських матеріалів, опубліковані загальнонаціональних виданнях *suspilne.media* та *bihus.info*. Загальний обсяг – 43 988 знаків, що складає 1,1 авторського аркуша.

«Про «саботаж» тероборони та продаж гуманітарки. Інтерв'ю з начальником гуманітарного штабу Одещини»

Інтерв'ю з Олексієм Чорним – третім за місяць очільником гуманітарного штабу Одеської області – стало першим в інформаційному просторі регіону і було опубліковано через кілька днів після призначення Олексія на відповідну посаду. Жодне регіональне чи центральне медіа не робило інтерв'ю з цією людиною.

Тематика матеріалу охоплює роботу Координаційного гуманітарного штабу, проблеми із забезпеченням військових і цивільних потреб та інформаційні виклики, які виникли внаслідок реакції суспільства на ці проблеми.

Ідея полягає у тому, щоб висвітлити актуальні питання щодо гуманітарного забезпечення Одещини та ознайомити читачів із специфікою роботи гуманітарного штабу, який має дбати про потреби області та допомагати сусіднім регіонам.

У матеріалі підняті важливі для Одеської області теми: саботаж територіальної оборони, у якому на початку повномасштабного вторгнення звинувачували міського голову Одеси Геннадія Труханова та тогочасного очільника Одеської військової адміністрації Сергія Гринивецького; розкрадання гуманітарної допомоги, про що регулярно повідомляють ЗМІ різних областей; робота гуманітарного штабу та співпраця з іншими регіонами, проблеми логістики та постачання. Також у інтерв'ю висвітлена тема продажу гуманітарної допомоги й проблема фінансування та закриття потреб територіальної оборони Одещини. Аналогічний продукт із комплексним

висвітленням проблем забезпечення в інформаційному просторі Одеської області не з'являвся.

Інформаційний привід – призначення Олексія Чорного на посаду очільника Координаційного гуманітарного штабу.

Цільова аудиторія інтерв'ю – мешканці Одещини, яких цікавлять питання забезпечення регіону та переселенці, які потребують гуманітарної допомоги. Орієнтовний вік реципієнтів – 20-55 років.

Джерело фактів – коментарі та заяви очільника гумштабу Одещини та офіційні заяви Одеської військової адміністрації.

Сфера застосування – інтерв'ю було створене для медіа «Суспільне» та опубліковане на сайті [5].

«Оренда та купівля квартир. Як змінилася ціна на ринку нерухомості в Одесі під час війни»

Тематика матеріалу висвітлює зміни на одеському ринку нерухомості, які сталися внаслідок широкомасштабного вторгнення Росії в Україну. Ідея полягає в тому, щоб розповісти читачам, як війна вплинула на ціни оренди та купівлі квартир в Одесі. Зокрема, в тексті висвітлені питання попиту на придбання новобудов у місті під час російського вторгнення, вартість оренди, ризику, пов'язані з придбанням нерухомості та обмеження роботи вторинного ринку.

Інформаційний привід – падіння ціни на оренду квартир в Одесі внаслідок масового виїзду мешканців міста на інші території.

Цільова аудиторія – містяни, які планують переїзд та шукають квартиру для оренди, переселенці, які обирають регіон для заселення, люди, які хочуть купити нерухомість в Одесі. Орієнтовний вік – 25-45.

Джерела фактів – коментарі експерта Сергія П'ятницького та офіційні заяви Одеської ОВА.

Схожі тексти вже з'являлися в інформаційному просторі Одеси, але вони базувалися на моніторингах сервісів з продажу та оренди й не містили експертної думки й прогнозів.

Сфера застосування – матеріал було створене для медіа «Суспільне» та опубліковано на сайті [6].

«Російські військові на Сумщині захопили житловий будинок, а потім розстріляли його із кулемета»

У цьому журналістському тексті йдеться про порушення законів та звичаїв війни російськими солдатами, які гатили з кулемета по цивільній інфраструктурі міста Тростянець. Такі вчинки серед російських військових дуже розповсюджене явище і фіксація злочинів РФ має важливе значення. На основі цього тексту було написано звернення до правоохоронних органів.

Тема матеріалу – фіксація порушення законів та звичаїв війни солдатами Російської Федерації. Ідея – зібрати докази знищення цивільної інфраструктури росіянами на окупованих територіях. Інформаційний привід – відкриття справи Офісом Генерального прокурора за ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України.

Цільова аудиторія – україномовні та англomовні люди (матеріал також продубльований англійською), які прагнуть побачити наслідки російської агресії на території України; мешканці Сумської області. Орієнтовний вік реципієнтів – від 18 років.

Джерела фактів – офіційні дані прокуратури та керівника Сумської обласної військової адміністрації Дмитра Живицького, коментар свідка – домоврядника розстріляного будинку та міського голови Тростянця Юрія Бови. Сфера застосування – матеріал був створений для видання bihus.info та опублікований на сайті [7].

Інформація про цей випадок була присутня в інформаційному полі Сумської області, проте зібрані власноруч свідчення надали можливість ширше розповісти про цей випадок.

“Скрізь кров, паніка, вогонь, люди кричать”: війська РФ обстріляли мікрорайон в Охтирці

Ще один матеріал, покликаний зафіксувати та висвітлити російські злочини на території України. 24 березня війська РФ обстріляли ракетами густонаселений район Охтирки Сумської області та пошкодили цивільну інфраструктуру. Поранення отримали 20 людей. Саме ця подія, а згодом і відкриття справи щодо порушення законів і звичаїв війни, стали інформаційним приводом для написання тексту. Матеріали з висвітленням цієї події з’являлися у ЗМІ, проте мені вдалося отримати ексклюзивні коментарі від прямого свідка ракетного удару, який надав відео «прильоту», та бійця тероборони з Охтирки.

Як і у аналогічному тексті про злочини росіян, тема цього матеріалу – зображення реалій війни та наслідків атак росіян на цивільних.

Ідея – зібрати докази знищення цивільної інфраструктури та нападів на будівлі мирних жителів.

Цільова аудиторія збігається із тією, якій був би цікавий і попередній матеріал – це англomовні та україномовні люди, які хочуть дізнатися про те, які злочини вчиняє російська армія на території України.

Джерела фактів – офіційні дані прокуратури, коментарі свідка та бійця тероборони.

Сфера застосування – матеріал був створений для видання bihus.info та опублікований на сайті. На його основі було написане звернення до правоохоронних органів [8].

РФ атакує Одесу старими ракетами, втрачає техніку на Зміїному та не може залучити "ПМР". Інтерв'ю з військовим оглядачем

Інтерв'ю охоплює широку тематику, а саме: ракетні обстріли Одещини, загрозу висадки російського десанту у регіоні, ситуацію на території невизнаної республіки «Придністров'я», сценарії розвитку подій в Одеській області під час війни, загрозу ядерного удару та ситуацію на острові Зміїний.

Вдалося комплексно та детально проговорити можливі ризики для регіону, здобутки українських військових у морі, проблему влучання у цивільну інфраструктуру, яка виникла внаслідок залучення старих радянських ракет тощо. Жодна аналогічна публікація в інформаційному просторі Одеської області не з'являлася.

Ідея матеріалу – проінформувати населення Одещини про ситуацію та ризики в регіоні під час війни.

Інформаційним приводом для інтерв'ю слугувало послаблення обстрілів Одеської області та затишшя у так званій «ПМР», а також активізація українських військ у боротьбі з росіянами на острові Зміїний.

Цільова аудиторія інтерв'ю – мешканці Одещини та українці, які переймаються долею регіону та чекають загрози з боку моря або невизнаного «Придністров'я». Орієнтовний вік реципієнтів – 25-45 років.

Джерелами фактів у цьому інтерв'ю слугують заяви військового оглядача.

Сфера застосування – матеріал був створений для видання Суспільне та опублікований на сайті [9].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Через війну трафік деяких українських медіа збільшився на 300 %. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/chez-vijnu-trafik-deyakih-ukrayinskyh-media-zbilshyvsya-na-300-imi-i45225>
2. Світу може загрожувати найсильніший голод з часів Другої світової – Німеччина. УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/economics/agro/viyna-v-ukrajini-svitu-mozhe-zagrozhuvati-naysilnishiy-golod-novini-11818203.html>
3. 69,12% регіональних медіа назвали брак коштів своєю найбільшою проблемою через війну – дослідження MDF. Національна спілка журналістів України. URL: <https://nsju.org/novini/6912-regionalnyh-media-nazvaly-brak-koshtiv-svoyeyu-najbilshoyu-problemoyu-chez-vijnu-doslidzhennya-mdf/>
4. Шосте загальнонаціональне опитування: адаптація українців до умов війни (19 березня 2022). Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/shestoy_obschenacionalnyy_opros_adaptaciya_ukraincev_k_usloviyam_voyny_19_marta_2022.html
5. Про "саботаж" тероборони та продаж гуманітарки. Інтерв'ю з начальником гуманітарного штабу Одещини. Суспільне. URL: <https://suspilne.media/226214-prodaz-gumanitarki-ta-sabotaz-teroboroni-intervu-z-nacalnikom-gumanitarnogo-stabu-odesini/>
6. Оренда та купівля квартир. Як змінилася ціна на ринку нерухомості в Одесі під час війни. Суспільне. URL: <https://suspilne.media/228673-orenda-ta-kupivla-kvartir-ak-zminilasa-cina-na-rinku-neruhomosti-v-odesi-pid-cas-vijni/>
7. Російські військові на Сумщині захопили житловий будинок, а потім розстріляли його із кулемета. bihus.info. URL: <https://bihus.info/rosijski-vijskovi-na-sumshhyni-zahopyly-zhytlovyj-budynok-a-potim-rozstrilyaly-jogo-iz-kulemeta/>
8. “Скрізь кров, паніка, вогонь, люди кричать”: війська РФ обстріляли мікрорайон в Охтирці. bihus.info. URL: <https://bihus.info/skriz-krov-panika-vogon-lyudy-krychat-vijska-rf-obstrilyaly-mikrorajon-v-ohtyrczi/>

9. Суспільне. РФ атакує Одесу старими ракетами, втрачає техніку на Зміїному та не може залучити "ПМР". Інтерв'ю з військовим оглядачем. URL: <https://suspilne.media/241856-rf-atakuje-odesu-starimi-raketami-vtracae-tehniku-na-zmiinomu-ta-ne-moze-zaluciti-pmr-intervu-z-vijskovim-ogladacem/>
10. Москаленко А. Теорія журналістики. К.: Екс-Об, 2002. 334 с.
11. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. К.: Інститут лінгвістики і права, 2000. 340 с.
12. Різун В., Мамалига А., Феллер М. Нариси про текст: Теоретичні питання комунікації і тексту. К.: Київ. ун-т, 1998. 336 с.
13. Прилюк Д. Теорія і практика журналістської творчості. К.: Вища школа, 1983. 280 с.
14. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
15. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник. К.: Академія української преси, Цент вільної преси, 2004. 262 с.
16. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці. Львів: Вид-во ЛНУ, 2002. 117 с.
17. Карпенко В. Журналістика: Основи професійної комунікації: Навчальний посібник для вузів. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
18. Українська журналістика: формування сучасного обличчя. Львів: Світ, 1993. 110 с.
19. Чічановський А. Новина в журналістиці. К.: Грамота, 2003. 48 с.
20. Яковець А. Телевізійна журналістика: теорія і практика: Підручник. К., 2007. 272 с.
21. Різун В. Літературне редагування. К.: Либідь, 1996. 240 с.
22. Петрів Т. Інформаційні процеси в контексті глобалізації. К.: Грамота, 2003. 48 с.
23. Оссовський В. Громадська думка: теоретичні та методологічні проблеми дослідження. К.: Стилос, 2001. 168 с.

24. Іванов В. Соціологія масової комунікації. – К.: Центр вільної інформації, 1999. – 211 с.
25. Словник журналіста: терміни мас-медіа, постаті / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Видавництво ”Закарпаття”», 2007. 224с.
26. Садівничий В. О. Типи, види та особливості подачі контенту крос медіа. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна монографія. Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ, 2017. 234 с.
27. Різун В. В. Теорія масової комунікації. Підручник. Київ : Просвіта, 2008. 260 с.
28. Шевченко В. Конвергентність як основна ознака сучасних медіа. Крос-медіа: контент, технології, перспективи: колективна монографія. Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ, 2017. С. 8–18.
29. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика : навчальний посібник. Львів : ПАІС, 2010. 244 с.
30. Sadiwnychyi, V. Specialized Medical Information Space: History and Principles of Formation. Development trends of philological sciences: collective monograph. Lviv-Toruń : Liha-Pres. С. 213–233.
31. The influence of computer technology on the development of interactive teaching methods for students / V. Sadiwnychyi, I. Zhylenko, O. Bondarenko [et. al] // Journal of Theoretical and Applied Information Technology. 2021. Vol. 99. № 4. P. 849-856.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

Про "саботаж" тероборони та продаж гуманітарки. Інтерв'ю з начальником гуманітарного штабу Одещини [5]

Олексій Чорний став третім за місяць очільником Координаційного гуманітарного штабу Одеської області та зайняв свою посаду 1 квітня.

Новопризначений начальник штабу розповів журналістам Суспільного, що він професійний бізнес-тренер, коуч, психотерапевт, який останні три роки займався політичною освітою, консультував партії та розробляв стратегії розвитку територій.

Про те, чим займається гуманітарний штаб, як розподіляє допомогу, звідки вона надходить, куди потрапляє та чи продають її у магазинах, а також чому потреби тероборони закривали волонтери, читайте у нашому матеріалі.

Фото: Суспільне Одеса

Причини звільнення попередніх керівників та довіра до держустанов

Чому звільнили, бо, певно, була недовіра у суспільства до тих осіб, які очолювали. Чого мене обрали. Я сам одесит, але останні три роки жив у Києві, займався питаннями освіти, співпрацював із народними депутатами, з Верховною Радою, Офісом Президента, Кабінетом Міністрів. Але оскільки я одесит, то я вирішив, що я буду більш корисним у своєму рідному місці, бо я

його краще знаю. Тому я приїхав сюди, прийшов у військову адміністрацію, почав співпрацювати з військовими, з командуванням і стосовно певних питань я перетинався з гуманітарним штабом. Коли був звільнений другий керівник, мене особисто Максим Михайлович Марченко спитав, кого б я міг порадити на цю посаду. Оскільки всі ті кандидатури, яких я порадив, відмовилися, то, відповідно, сказали: "Тепер твоя черга це очолювати".

Я розумію, що в такі часи питання довіри до державних установ, в тому числі і по таким нюансам як розподілення гуманітарної допомоги, це таке болюче питання. Тому я сподіваюся, що ми зробимо нашу роботу настільки прозорою, наскільки можливо за умовами безпеки і ця чехарда зі зміною керівників припиниться.

У чому полягає робота Координаційного гуманітарного штабу

Наша робота складається із двох частин: ті завдання, які стоять перед нами від Президента, Офісу Президента і військової адміністрації і ті завдання, які ми самі для себе визначаємо, тому що розуміємо, що це потрібно.

Щодо першої частини – це забезпечення продовольства для всього населення Одеської області на один місяць. Це робиться на той випадок, коли населені пункти під час бойових дій не будуть мати підвозу продовольства. Друга складова – це допомога тим частинам населення, які потребують її вже тут і зараз. Тому що одна справа це стратегічні запаси, а інша – це ті люди, які вже не мають можливості придбати харчові набори.

Ще одне питання – це робота із переселенцями. Їх в перші тижні було не так багато в Одеській області, навпаки люди масово виїжджали закордон, але зараз ми відслідковуємо, що з кожним днем все більше і більше внутрішньо переміщених осіб приїздить.

І четверте – це робота з цією міжнародною гуманітарною допомогою, яку надсилають партнери: розподілення цих вантажів між районами, громадами й організація роботи з видачі цих вантажів.

Є ще додаткові завдання, які ми самі собі визначаємо. Це робота з військовими та забезпечення тих потреб, які у них є, робота із численними волонтерськими організаціями і рухами, які є в місті і області. Наприклад, у нас була вчора зустріч з ними, більше 60 організацій були на ній. Це взаємодія з міжнародними партнерськими організаціями, які в тому числі приїжджають на територію Одеської області та координують з нами свою діяльність, взаємодія з нашими органами державної влади та місцевого самоврядування, посольствами та партнерськими організаціями.

Фото: Суспільне Одеса

Хто звертається за гуманітарною допомогою та як її можна отримати

Логістика дуже суттєво порушена, частина підприємств, які забезпечували внутрішній попит, вони не працюють і частина імпортерів теж нічого не завозять. Ми зараз розуміємо, що в Одесі не видно цієї проблеми, а в області з цим вже є суттєві негаразди.

Звертаються в першу чергу незахищені верстви населення – це або малозабезпечені, або багатодітні, або пенсіонери, або переселенці, але також люди, які втратили роботу та не мають джерел доходів.

Люди звертаються, в першу чергу, за місцем свого перебування до представників громад і на місці отримують допомогу, ті запаси, які сформувала саме ця громада. Ми це підсилюємо міжнародною допомогою, яка надходить і передаємо через районні гуманітарні штаби. Щодо кількості звернень, то ми

статистику за цей місяць не вели. Ми зараз домовилися, що спрямуємо в райони запит про кількість та динаміку, щоб зрозуміти, яка допомога видавалася в громадах та які є залишки на складах.

У Ізмаїлі ситуація трішки інша. Через Ізмаїл люди виїжджають закордон, тому там видають денний пайок людям, тому що немає сенсу видавати на тиждень чи на місяць, бо людина завтра вже може перетнути кордон. Там в день видають до тисячі пайків.

У якому вигляді гуманітарна допомога прибуває до штабу

Те, що стосується харчових продуктів, є два джерела: це державні закупівлі і вони дуже суворо обліковуються, зберігаються на складах і ми нічого ще з них не видавали, окрім проекту "Сусіди", допомога Миколаївській області. Те, що стосується міжнародної гуманітарної допомоги, так, там теж є продукти, які ми віддаємо на райони. Важливо розуміти, в якому це приходить вигляді. Якщо це приходять цілі палети з товарами, то це легше облікувати та зберігати, але таких вантажів не так вже й багато. Здебільшого це просто коробки, пакети, мішки, де все вперемішку йде і де може лежати три консерви, дві футболки, корм для тварин. Насправді, з такими вантажами нашим волонтерам дуже складно працювати, тому що іноді ми не розуміємо, що в цій машині й на одну машину йде 10-15 людей, які починають її розбирати. Таке ми намагаємося відразу передати на місця.

Фото: Олександр Горенюк

Продаж гуманітарки у магазинах

Щодо наявності таких товарів у крамницях. Так, ми фіксуємо ці ситуації, до нас періодично приходять правоохоронні органи за поясненнями. Те, що йде адресно на обласний гуманітарний штаб, це приблизно 20% тих вантажів, які проходять через кордон. Ми маємо доступ до звітів та бачимо десятки і сотні тонн вантажів, які заходять, ми бачимо, яку долю цього вантажопотоку становить гуманітарний штаб і ми бачимо, що це не така значна частина.

Та організація, яка цей вантаж організувала, і мала б роздавати його безкоштовно. Можливо, є недоброчесні люди, які хочуть на цьому заробити. Але це ніякого відношення до нашого штабу не має, бо у нас доволі сувора звітність і правоохоронні органи в першу чергу до нас приходять. Якщо такі випадки з'являться у нашій команді, то ми відразу з такою людиною попросаємося і не будемо заплющувати на це очі. Більш того, ми запросили Держаудитслужбу на ці склади, які підпорядковуються нашому штабу. Вона допоможе нам все правильно юридично оформити.

Може бути, що комерційна організація, якась мережа супермаркетів, закупає продукцію, яку вона одночасно виставляє на полиці і частину цієї продукції передає в якості гуманітарної допомоги. Тому, якщо люди бачать, що щось продається, це не означає, що хтось вкрав або привласнив.

У мене немає конкретних фактів, я не хочу нікого звинувачувати, але все дійсно виглядає так, що є певні групи людей, які під прикриттям волонтерської діяльності завозять в Україну товар і дійсно намагаються на цьому нажитися.

Джерела гуманітарної допомоги та її облік

У першу чергу це європейські країни, тому що ближче і туди багато біженців поїхало і там доволі багато українців жили до цього. Є частково зі США та Канади. Є невелика кількість з Ізраїлю та інших країн, але приблизно 80% це європейські країни.

Зараз ми впроваджуємо систему обліку. Раніше (гуманітарна допомога – ред.) видавалася під підпис, за тією системою, яку громада сама запровадила.

Зараз ми запровадимо єдину систему обліку і будемо бачити хто подається на отримання цієї допомоги, що вони отримали і яка частота цього отримання, щоб людина не могла в різних пунктах отримувати допомогу. Більш того, на рівні держави така система вже існує і ми бачимо там залишки на складах. Кабінет Міністрів і Офіс Президента бачить все, що у нас розташовано на складах, відповідно контролює їх заповнення і перелік продуктивних товарів, які там є. Здебільшого наші люди не зловживають, але сьогодні на селективній нараді казали, що є вже випадки, коли люди їздять по громадам і збирають.

Допомога Миколаївській області в рамках програми "Сусіди"

Також ми, як область, яка межує з регіоном, де йдуть інтенсивні бойові дії, Миколаївським, ми допомагаємо їм в рамках проєкту "Сусіди", ініційованого Президентом.

Є продуктивний набір, який розрахований на одну людину на місяць: борошно, цукор, крупа, макаронні вироби, печиво, молоко, олія і чай або кава. Ми формуємо ці коробки і постійно відправляємо в Миколаївську область. Кожного дня ми з ними зв'язуємося і домовляємося в який населений пункт їде машина. Частина тих стратегічних запасів, які у нас були, ми спрямовуємо на термінові потреби Миколаївської області. Стояло завдання 800 тисяч таких пакунків, зараз ми формуємо 400 тисяч, бо багато допомоги вже надійшло в регіон.

Фото: Максим Марченко

Військова допомога та її обсяги

Із цих вантажів, що ми отримуємо, умовно десь 5% це військова допомога. Організації, які надають допомогу, може, це у них внутрішня політика така не допомагати військовим, чи може у них немає ресурсів. Це коштовні досить речі. Таку допомогу організують або волонтерські організації наші, або державні органи, або бізнес. Це не те, що приходить у фурах і лежить. Це те, що організоване нашими представниками в Україні, які у свою чергу спілкуються з військовими і розуміють, які у них є потреби. Насправді, це дуже складне питання, тому що частина цієї допомоги має ліцензуватися на вивіз із країни, повинне бути певне документальне оформлення. Логістичні є складнощі. Не всі країни дозволяють провезення таких вантажів через свої території.

Є питання, а чому у військових чогось не вистачає. Воно просто пояснюється, тому що ті кадрові частини, які були в штаті, вони все мали, але резерви, в яких десятки і сотні тисяч людей зараз оформлюються через військкомати і через добровольчі підрозділи, то вони дійсно потребують певних категорій. Ми розуміємо, що коли наш військовий виглядає краще з точки зору устаткування і має більше можливостей, ніж вороги, то це збільшує нашу безпеку. Чим краща амуніція у наших військових, тим менше проблем буде потім у цивільних.

Чи правда, що потреби тероборони у більшості випадків закривали волонтери

У перші два тижні це було правдою. У мирні часи у складі тероборони могло бути 10% штату. Коли ця цифра миттєво збільшувалася до 90-100%, то дійсно виникали певні логістичні розриви. І кошти були наявні, і постачальники, які вигравали тендери, і логістичні ланцюги. Оскільки це трапилося миттєво, то не було можливості зробити це якісно. Дійсно, волонтери перші два-три тижні зробили свій внесок, але зараз і ресурси волонтерів вичерпались, і налагоджені на рівні військових забезпечення з питань їжі, спальників, карематів, одяг, взуття. Кількість таких проблем

знижується, але питання забезпечення якимись дорогими засобами воно завжди залишається.

Фото: Odesa Food Market

Саботаж тероборони в Одеській області

Оскільки в кожного представника тероборони є родичі, які в тому числі опікувалися тим, наскільки ця людина одягнена і забезпечена, то зрозуміло, що спочатку був сплеск цієї інформації. Сказати, що був якийсь саботаж, я не можу. Усі питання вирішувалися терміново. Деякі питання фізично не можна вирішити, людям це важко пояснювати, вони чомусь хочуть, щоб це було миттєво. Питання ліжок, будівельних матеріалів, інструментів, піску. Був певний хаос, багато питань люди вирішували на своє розуміння.

Але була і зворотня ситуація, коли в одну і ту ж частину п'ять волонтерських організацій спрямовують допомогу. Коли я особисто передавав тепловізори, потім ми перевіряли ситуацію з командуванням, воно теж передавало тепловізори, а потім декілька організацій теж це робили. Зараз ми вже постійно про це говоримо, давайте перевіряти чи дійсно це потрібно. Можливо, якийсь офіцер на нижчому рівні не знає, що до них в частину через два дні прибуде ця допомога.

Оренда та купівля квартир. Як змінилася ціна на ринку нерухомості в Одесі під час війни [6]

Під час війни вартість на оренду квартир в Одесі знизилася на 25–30%, а охочих зняти нерухомість стало менше. Про це журналістам Суспільного розповів засновник компанії ReDWall та експерт з нерухомості та інвестицій Сергій П'ятницький. Про те, які зміни відбулися на одеському ринку, чому купити вторинну нерухомість неможливо та коли придбати квартиру буде найбільш вигідно читайте далі.

Попит на купівлю та ціни на новобудови

Деякі забудовники продовжують продавати свою нерухомість не змінюючи ціни. Вони також роблять спеціальні "акції" та фіксують вартість квартир:

"Є спеціальні пропозиції від забудовників. Вони фіксують курс долара по 28 гривень, що нижчий за офіційний і якимось чином намагаються знайти свого клієнта. Можна сказати, що попиту на купівлю нерухомості в Одесі немає, адже люди не готові зараз інвестувати свої кошти в товари не першої необхідності", – розповів експерт.

Вартість оренди в місті

Єдиний напрямок, який дійсно продовжує працювати зараз, це оренда, проте великого попиту зараз немає:

"Є достатньо багато нерухомості, яку хочуть здати люди. Якщо взяти захід України, то там ситуація інакша, там навпаки дуже складно знайти якусь квартиру. В Одесі від початку війни багато людей виїхало з міста й орендовані квартири лишилися пустими. Зараз багато орендодавців, які б залюбки здали свої квартири, але поки що в Одесу немає великого потоку людей".

Однокімнатну квартиру в Одесі, за словами Сергія, можна зняти за 200-250 доларів у місяць. Пропозиція перевищує попит, тому вартість оренди нерухомості впала на 25-30%.

Чому попит на оренду знизився

Кількість людей, яка покинула місто, переважає кількість тих, хто переїхав до Одеси, тікаючи від війни, розповів Сергій П'ятницький. При цьому переселенці зазвичай не орендують квартири, а підселяються до когось:

"Дуже багато людей переїздить в Одесу як переселенці й живуть безкоштовно. Вони до когось підселяються, адже не мають змоги орендувати житло. Так, в Одеську область переїхало 25 тисяч людей, але скільки за цей час виїхало. Багато людей у перші дні були налякані, тому вони виїхали закордон та на захід України й полишили велику кількість квартир. У першу чергу з міста їхали ті, у кого немає прив'язки до місця проживання".

Купівля нерухомості під час війни – ризик

"Інвестування та купівля нерухомості це завжди ризику. І зараз вони зашкалюють. Перша причина це сама війна. Ми розуміємо, що війна це фронт, а фронт може мінятися в різні боки. Друге це самі забудовники. Зараз вони теж в певному кризовому становищі. Тому що незрозуміло як будувати і чи можуть вони будувати. Зараз забудовники мають великі проблеми з логістикою".

Деякі виробництва будматеріалів були у Херсонській області, сталь привозилася з Маріуполя. Наразі є проблеми з робочою силою, багато робітників пішли на фронт, а хтось повернувся додому, бо вони були не з Одеси, розповів Сергій.

За його словами, після перемоги буде певний короткий момент, коли можна буде купити нерухомість за тією ж ціною, що є зараз. Згодом вартість почне підійматися, адже всій країні будуть потрібні будівельні матеріали та робітники.

Якщо війна затягнеться на довгий час, то можуть виникати інші економічні фактори як неможливість купувати нерухомість, тоді може відбутися падіння ринку.

Купити нерухомість на вторинному ринку під час війни неможливо

Вторинну нерухомість під час війни продати або придбати неможливо через закриті реєстри. Це має уберегти людей від незаконних маніпуляцій:

"В першу чергу, щоб не було якихось маніпуляцій. Зараз дуже багато людей зникли безвісти. Не всі нотаріуси є добросовісними або можуть піддатися шантажу. Якщо в них є доступ в реєстр, то вони можуть фіктивно переписати квартиру з одної особи на іншу. Це стосується не тільки квартир, це може бути завод, будинок, підприємство. Для того, щоб не виникало рейдерських захоплень, держава має створити безпечні умови для суспільства і найпростіший варіант це закрити реєстр на цей час".

Російські військові на Сумщині захопили житловий будинок, а потім розстріляли його із кулемета [7]

Тростянець Сумської області був у російській окупації більше місяця: 24 лютого туди зайшла російська техніка. 26 березня його [звільнили](#) силами 93-ї бригади "Холодний Яр", територіальної оборони та місцевих партизанів.

23 березня російські військові під час виходу з міста обстріляли

п'ятиповерхівку на вулиці Благовіщенська, 53 прицільним вогнем із кулемета. Цю інформацію журналістам підтвердив старший домоврядник Юрій Смирнов. Міський голова Тростянця Юрій Бова розповів, що перед тим російські військові заселилися у порожні квартири та використовували людей у будинку, як живий щит.

Фото: Дмитро Живицький

“Росіяни жили серед мешканців. У тих квартирах, де не було жителів. Вони прикривалися цим будинком, як живим щитом. Коли почалися обстріли й ЗСУ готувалися бити цю батарею, яка стояла на площі, то через мене попросили, щоб ми максимально вивели людей звідти, бо могло бути що завгодно. Людей ставало з кожним днем менше і коли росіяни побачили, що вони лишилися одні в будинку, вони просто взяли та спалили його. БТР розстріляв верхні поверхи й почалася пожежа, яку Юрій, який жив у будинку, не зміг її погасити. Цей будинок згорів не під час обстрілів, не під час воєнних дій, а під час банального розстрілу росіянами”, – розповів Юрій Бова.

Керівник Сумської обласної військової адміністрації Дмитро Живицький [заявив](#), що будівля вигоріла вщент: “П’ятиповерхівка навпроти залізничного вокзалу вигоріла повністю, адже, як розповів один із мешканців, російські окупанти прицільно били по цьому будинку з кулеметів. Їхня ціль була – спалити людей у будинку”.

За словами домоврядника Юрія Смирнова, людей в будинку на момент обстрілу не було: “Я не можу стверджувати, що вони хотіли людей вбити, а те, що по будинку з кулемета били, сам особисто бачив, тому що йшов якраз з дому й бачив як з протилежної сторони верхньої частини даху цегла осипалася після черги кулеметної. У будинку не було нікого, один я був. Вони, взагалі, на мою думку, зробили це тому що думали, що нема нікого і хотіли без свідків спалити будинок”.

Домоврядник розповів, що російські військові казали про те, що це ЗСУ обстрілює місто, а вони їх захищають, разом з тим представник із так званих Л/ДНР говорив йому, що солдати прийшли мститися людям. “Зробимо так, як було у нас”, – заявив він.

“Я особисто бачив, як з протилежної сторони стояв БТР з піднятим стволом. Це було якраз перед відходом. Мені лячно було, він ніколи там не стояв. Що він може там зробити? Це ж не ракета, що пустив її через будинок і вона полетіла хтозна-куди. І цей кулемет по дому шмальнув і він загорівся. Бо ніяких більше пострілів та вибухів не було. Було тихо-тихо”.

За словами Юрія, це друга пожежа в цьому будинку. Причина першого займання невідома, ніхто не розумів, що сталося, бо прильотів ніяких не було.

За словами міського голови, це не єдиний захоплений російською армією будинок. Солдати РФ не пускали людей у підвали або виганяли їх:

“По вулиці Миру багато будинків, коли росіяни приходили, виломлювали двері та виганяли людей на вулицю, наказували до вечора піти з хати, бо вони будуть мешкати у будинках. Багато було випадків, коли заходили у квартири людей, з’їдали там все, жили, потім йшли звідти. Таких випадків більше сотні”.

28 березня керівник Сумської ОВА Дмитро Живицький [повідомив](#), що про обсяги руйнування у місті, яке звільнили від окупації: “У Тростянці сильно постраждали центральна частина міста, район лікарні та лісництва. Район залізничного вокзалу та автовокзалу – повністю зруйновані. Згорів та повністю знищений багатоквартирний п’ятиповерховий будинок навпроти вокзалу”.

У інтерв’ю ВВС тростянецький міський голова [розповів](#), що у місті повністю втрачені дві багатоповрехівки, згоріла Лісодослідна станція повністю, пам’ятка архітектури XIX сторіччя, там були і дерев’яні сходи, і унікальна література. Частково пошкоджена садиба Кеніга. В історичному музеї вибиті двері, пошкоджена стіна, частково пошкоджена колекція.

“Треба робити ревізію всіх цих пошкоджень, але це дуже тривала робота і ми розуміємо, що війна ще не завершилася. Може бути все, що завгодно”, – повідомив Бова.

“Скрізь кров, паніка, вогонь, люди кричать”: війська РФ обстріляли мікрорайон в Охтирці [8]

Вночі 24 березня російські війська ракетами “повітря-земля” обстріляли найбільш густонаселений мікрорайон “Дачне” міста Охтирка, що в Сумській області. У Офісі Генерального прокурора заявили, що росіяни пошкодили раке-

Фото: Дмитро Живицький

тами 15 житлових будинків, 20 людей отримали травми. Про двох загиблих повідомив лікар Охтирської лікарні Сергій. Також рятувальники витягли з-під завалів літню жінку.

Олександр, який став свідком обстрілу, розповів журналістам, що чув, як трясеться весь його будинок.

“Я вийшов на балкон, думаю познімаю, а воно бомба шарахнула за 150 метрів від мене. У мене вибило все скло, винесло двері на балкон. Відразу вибіг на двір, туди, де вибух був. Там вже стояла поліція, виносили пенсіонерів, які були там. Скрізь кров, паніка, вогонь, люди кричать. Поруч житлові будинки. Бабусю з-під завалів витягували”.

За словами Олександра, в той період обстріли були ледь не щодня, наразі в місті затишшя.

Боєць Тероборони Максим Гузько був за 7-8 кілометрів від місця ракетних ударів. За його словами, атака відбулася приблизно о першій годині ночі. Літак, який летів дуже низько, зайшов приблизно зі сторони російського Белгорода: пролетів через Краснопілля та Суми, дістався до Хухри Охтирського району, розвернувся та почав скидати ракети на Охтирку.

“То були саме ракети й це видно з відео. Також було чутно як працюють кулемети літака. На місці цих подій є отвори від куль”.

Максим розповів, що росіяни атакували Охтирку від початку війни. За даними Офісу Генпрокурора, 24-27 лютого російські військові обстрілювали ракетами військову частину. Станом на 1 березня було відомо про десятки загиблих військових та цивільних. Руйнувань зазнали також і об’єкти цивільної інфраструктури.

Фото: Дмитро Жвицький

Росіяни били по Охтирці за наведенням місцевих, вважає Максим:

“У них взагалі не було поняття совісті та людяності. Вони били по жилих секторах, де житлові будинки. Їм дають координати й вони б’ють по будинках. Попали в районний будинок культури, знищили універмаг”.

Президент Володимир Зеленський підписав указ про надання Охтирці звання міста-героя цього ж дня, 24 березня. До цього росіяни бомбили місто та вбивали людей впродовж місяця:

25 лютого внаслідок обстрілу дитячого садочка із важкої артилерії загинула семирічна дівчинка Аліса. Справу кваліфікували як порушення законів та звичаїв війни.

3 березня росіяни пошкодили Охтирську ТЕЦ, залізничні колії, футбольний стадіон та нафтобазу. У результаті обстрілу загинули та отримали травми цивільні.

5 березня внаслідок бомбардування міста зруйновано будівельну та нафтоналивну бази. Двоє людей загинули, четверо отримали поранення.

Вночі з 7 на 8 березня війська РФ впродовж двох годин обстрілювали цивільну інфраструктуру міста. Одна людина загинула, 14 отримали поранення. Внаслідок обстрілу були пошкоджені будівлі міської ради, будинку культури, “Універмагу”, житлові будинки та залізничний вокзал. Справу також відкрили за фактом порушення законів та звичаїв війни.

13 березня російські солдати здійснили повітряно-бомбову атаку приватної забудови в Охтирці: пошкоджені 19 будинків та магазин. Загинули дві людини.

РФ атакує Одесу старими ракетами, втрачає техніку на Зміїному та не може залучити "ПМР". Інтерв'ю з військовим оглядачем [9]

За 87 днів війни Росія нанесла по території Одещини низку ракетних ударів, намагалася дестабілізувати становище, використовуючи невизнану

республіку "Придністров'я", загрожувала висадкою десанту та заблокувала порти, проте захопити регіон так і не змогла.

Суспільне Одеса поспілкувалося із військово-політичним оглядачем Олександром Коваленком та дізналося про те, яких ударів вдалося завдати ЗСУ по Чорноморському флоту Росії; чи зможуть росіяни висадити свій десант в Одеській області; чому Зміїний – нова Чорнобаївка; якими ракетами країна-агресор обстрілювала Одещину на початку війни та зараз і чим це загрожує цивільному населенню; яку роль може зіграти невизнана республіка "Придністров'я" у цій війні та які сценарії розвитку подій можливі на Одещині в контексті російського вторгнення.

Які сили та засоби Чорноморського флоту РФ нам вдалося знищити за майже три місяці повномасштабної війни?

У першу чергу ми маємо підтверджену інформацію про знищення деяких російських кораблів як першого, так і другого рангу. Було знищено ракетний крейсер "Москва". Це стало найбільшою перемогою ЗСУ на Чорноморському плацдармі на сьогодні. Треба зауважити, що цей корабель був унікальний, тому що Росія не здатна зараз будувати ракетні крейсери даного проєкту. А взагалі у російському флоті було лише три кораблі проєкту "Орлан".

Найголовніше те, що без ракетного крейсера "Москва" російський Чорноморський флот не може вже називатися флотом, тому що флот – це та структура, яка має на озброєнні корабель першого рангу. Ракетний крейсер "Москва" – це єдиний корабель першого рангу, який був у Чорноморському флоті, тому зараз це Чорноморська флотилія.

По-друге, дуже вагомим внеском у перемогу та здобутки під час цієї кампанії із захисту нашого узбережжя було знищення російського великого десантного корабля "Саратов", а також пошкодження двох великих десантних кораблів проєкту 775, яке відбулося в Бердянську. Це грає велику роль, особливо якщо ми кажемо про загрозу десантування для Одеси та області. Росія зараз не має можливості серійно будувати саме великі десантні кораблі й не може досить швидко ремонтувати пошкодженні ВДК.

Щодо інших засобів, які були на озброєнні Чорноморського флоту, а зараз вже флотилії Російської Федерації, то була знищена велика кількість десантних катерів класу "Раптор". Вперше це було зафіксовано біля Маріуполя, коли захисники знищили "Раптор" за допомогою протитанкового ракетного комплексу. Протитанковий комплекс знищив корабель четвертого рангу. Також дуже показовим було знищення десантних катерів класу "Серна", особливо багато біля острова Зміїний. Так само як і деяку кількість катерів "Раптор".

Тому на сьогодні ми бачимо, що дуже велика кількість російських кораблів усіх рангів не є захищеними. Для них присутня дуже велика загроза у Чорному морі, яка не тільки надходить від протикорабельних ракетних комплексів таких, як "Нептун", та ракет Р-360, але і їх може накривати Точка-У, по них може працювати "Байрактари", тому вони не можуть стовідсотково ефективно виконувати свої функції у Чорному морі та почуватися безпечно.

Фото: Арміяінформ

Оперативне командування "Південь" щодня повідомляє про високу ймовірність висадки російського десанту. Чи можливо це в нинішніх умовах та які конкретні наслідки це матиме? Що робитимуть українські військові, якщо помітять таку спробу?

Насправді ця загроза буде існувати до завершення війни з Росією, до самого кінця, до капітуляції Москви. Тому що для Москви дуже важливо захопити такий плацдарм, як Одеська область. Але треба розуміти, що висадка

десанту була б найбільш ефективною, коли б це відбувалося у форматі неочікуваності.

Висадка десанту повинна супроводжуватися підтримкою за рахунок ракетних ударів по території району, де буде відбуватися висадка, та ракетних ударів за допомогою авіації. Найбільш ефективним було б, якщо була б ще підтримка із суші. Як це можливо зробити? Ну, наприклад, якби було окуповано Миколаївську область і якби з того напрямку відбувався наступ російських військ та вони здійснювали б якусь вогневу підтримку російській десантній групі.

Якщо ми кажемо про висадку десанту десь з іншого боку, наприклад, в Білгород-Дністровському районі, Ізмаїльському районі, то знищення моста через Затоку – це дуже важлива річ. Знищення логістичної артерії унеможлиблює досить швидко перекидання підрозділів ЗСУ.

Ми бачимо, як взагалі зменшилася кількість ракетних ударів по території Одеси та Одеської області. Ми бачимо, як вони все більше використовують не високоточні ракети "Калібр", які в них дефіцитні, а такі ракети, як П-800 – це протикорабельні ракети типу "Онікс", які запускаються з берегових протикорабельних комплексів "Бастіон". Тобто протикорабельні комплекси використовують по суші. Так, її можна використовувати, але це взагалі не для цього вона робилася. Але навіть зараз вони мінімізували використання саме цих ракет, тому що в них вже теж вони стають дефіцитними.

Тому вони використовують ще більш старі радянські Х-22 по Одесі та Одеській області, що каже про те, що дійсно у них зараз ракетний потенціал дуже мінімізований. Він вже не такий, як був на початку повномасштабного вторгнення. Ресурсу як такого у них немає для здійснення ефективного та успішного десантування.

По-перше, це людський ресурс. Значна частина професійної морської піхоти, яка була б готова до десантної операції, була знищена під час цих трьох місяців бойових дій на території України. По-друге, це потенціал великих десантних кораблів. Навіть якщо у них буде людський якийсь потенціал, вони

наберуть якихось резервістів, мобілізують непрофесійних, другого сорту бійців, то їм не вистачатиме потенціалу ВДК, один з яких повністю знищено, два з яких мають пошкодження. Не факт, що їх можна використовувати для десантування.

Третій момент – немає сухопутної підтримки. Четвертий фактор, знову ж таки, не є можливим здійснювати досить серйозну підтримку авіації, тому що працює ППО. Це буде самогубство для авіації, яка буде брати участь у цьому десантуванні. Ще один дуже важливий фактор – ми показали, як працює наш Р-360 ПТРК "Нептун". Якщо вони будуть виконувати це десантування обмеженою кількістю десантних кораблів, то їх буде знищено.

На сьогодні знищити ВДК – це більш легка ціль, ніж "Москва", тому що вони не мають ефективного протиповітряного захисту, і щоб знищити цей корабель достатньо однієї ракети Р-360, а не двох, як для крейсера "Москва".

Ну і звісно ще дуже важлива річ – сухопутна складова. Підтримка сухопутної складової чи то із "Придністров'я", чи то з боку окупованого Миколаєва. Ми бачимо, що вони не можуть окупувати Миколаїв та область, та і не зможуть. Не вистачає ресурсів для цього. "Придністров'я" це теж досить сумнівна забаганка була, якби вони його використовували для якихось наступальних дій саме в Одесі та Одеській області.

Якщо говорити про десантування, то всі фактори проти російського десанту. Це буде м'ясорубка в першу чергу для тих, хто хоче висаджуватися на узбережжя Одеси та Одеської області.

Росія намагалася вчиняти провокації на кордоні з "Придністров'ям", проте наразі там відносно тихо. Чи значить це, що росіяни покинули спроби зайти на територію Одещини з боку невизнаної республіки? Експерти говорять про те, що сили «ПМР» можуть піти в бік Кишинева. Які загрози несе нам такий сценарій?

Ця загроза, звісно, є, тому що Росія має досить реваншистські хижачькі наміри як до Білорусі, як до Молдови. У Білорусі ми бачимо, як вони намагалися змусити Лукашенка, щоб він віддав свою армію для її використання

для повномасштабного вторгнення в Україну. Лукашенко, який би він не був військовий злочинець та тиран, але все ж таки армію свою він не віддав. Територію так, з території можете повномасштабне вторгнення робити, а з армією щось у них там не зрослося. Але це логічно. Це була б м'ясорубка в першу чергу для білоруської армії. Тоді б майже в кожній сім'ї білоруській був якийсь загиблий в Україні родич саме з-поміж військовослужбовців. Це були б знову ж таки соціальні заворушення.

Щодо Молдови, то вони зараз здійснюють тиск на "Придністров'я", щоб воно брало участь у повномасштабній війні проти України, але "Придністров'я" дуже добре розуміє, що це для них буде самогубство. Вони не мають того потенціалу, щоб воювати із ЗСУ. Збройні Сили України натомість можуть за 72 години зачистити цю територію.

Якщо казати, наприклад, про якусь атаку в бік безпосередньо Молдови, так, звісно, Росія і такий має сценарій, вони теж тиснуть на "Придністров'я". Але у такому сценарії що буде заважати Кишиневу, наприклад, звернутися за допомогою до Бухаресту або Києва, щоб їм допомогли? І знову ж таки, "Придністров'я" буде зачищено за 72 години це й за допомогою не тільки України, а й Румунії. І все. Не буде більше цього апендициту "руського міра".

У "Придністров'ї" досить серйозна мафія. Мафія, яка усі ці роки годувалася коштом російських кураторів. Вони отримували російські рублі, вони отримували з російського бюджету усю цю фінансову допомогу й дуже успішними корупційними схемами освоювали її між собою. А ось зараз така ситуація, коли потрібно воювати. І ця війна не на користь "Придністров'я". Вона завершиться ліквідацією "ПМР" так званої. Їм воно не потрібно, вони хочуть і надалі жити ось на ці рублі, які приходять з Росії, а не воювати та фактично зникнути. Тому вони теж не дуже сценарій цей вітають.

Українська армія кілька разів нищила позиції росіян на острові Зміїний. Чи варто найближчим часом очікувати звільнення острова та чому він так важливий для РФ ? У росіян залишилась сили та засоби закріпитись на острові?

Дуже цікава ситуація зі Зміїним. Не даремно його порівнюють, наприклад, з Чорнобаївкою. Це дійсно тактично і стратегічно важливий острів, так само як і населений пункт Чорнобаївка, яка є вхідними воротами до Херсону. І саме вона є основним плацдармом для здійснення наступу в бік Миколаївської області та безпосередньо Миколаєва. Концентрація у цьому населеному пункті сил та засобів для наступу дуже важлива. Але коли вони накопичують необхідну кількість резервів, вони знищуються, бо цей населений пункт прострілюється на всі 100% українською артилерією.

Так само і з островом Зміїний. Дуже важливий острів для контролю судноплавства. Не тільки узбережжя, наприклад, України, а й також Румунії та частини Болгарії. Розміщення ППО на цьому острові також не тільки контролює частину повітряного простору України, а й Молдови, Румунії, Болгарії. Якби там були розміщені протикорабельні ракетні комплекси, то ще й контроль над водною обстановкою в регіоні, тобто ще більша загроза. Ще це можливість нанесення по території Румунії та Болгарії ударів, які наносяться по Україні за допомогою ракет П-800 з території тимчасово окупованого Криму. Тому тактично та стратегічно дуже важливо мати контроль над територією цього острова.

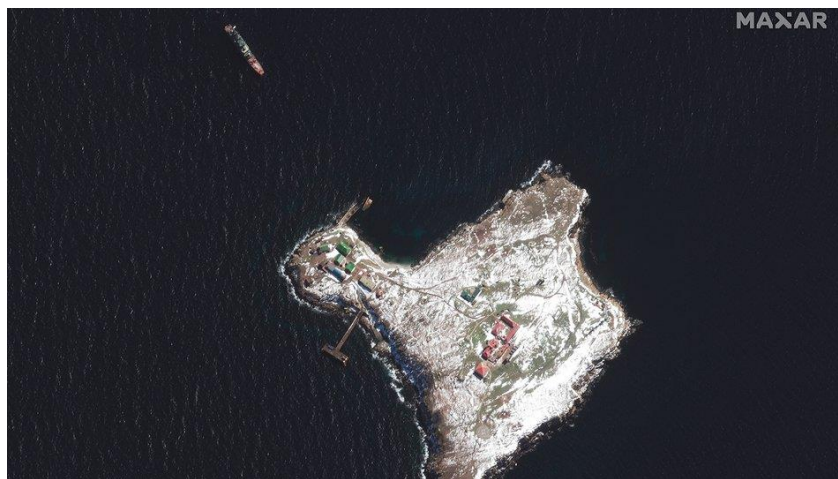

Фото: Махар

Але цей острів розташований майже за 30-40 кілометрів від узбережжя Одеської області, тож можна по ньому наносити удари не тільки артилерійські,

а й сьогодні ми використовуємо комбіновані схеми по знищенню російських окупантів на території острову.

Що російські окупанти розуміють під контролем? Розміщення контингенту та налагодження інфраструктури, розміщення зброї. Але у сучасній війні контроль – це зовсім інше. Стратегія, яку використовують російські окупанти, це стратегія Радянського Союзу. Сучасний контроль – це вогневий контроль в першу чергу. Тобто те, що ми можемо знищувати. Не потрібно, щоб там знаходились наші війська, достатньо, щоб ми мали саму можливість вогневого ураження цього об'єкту. Так само, як в Чорнобаївці чи в Ізюмі. Не важливо, контролюємо ми цей об'єкт чи ні. Важливо, щоб ми могли наносити по ньому ураження.

Так само і з островом Зміїний. Зараз вони знову повертають туди комплекси ППО, Панцир С1, ЗРК "ТОР-М2", а також вони намагаються полагодити там інфраструктуру, яка була знищена 7 травня, але це все тимчасово. Зараз вони там закріплюються, а хто гарантує, що через тиждень вони знову не будуть знищені? До того ж Україна має всі можливості це зробити. Коли їй буде потрібно, вона знову знищить гарнізон російських окупантів на острові Зміїний, і не потрібно ЗСУ там розміщувати свій десант, як розповідає російська пропаганда.

Чому росіяни скидають ракети на Одесу ? Це від безсилля на лінії фронту чи це певна стратегія ? Чому обстріли були регулярними 8-10 травня, а наразі стихли ?

Треба розуміти, що зараз взагалі кількість ракетних обстрілів значно зменшилась, саме якщо ми порівнюємо з лютичм чи березнем. У першу чергу це обумовлено тим, що високоточної зброї, такої як "Калібри", в них вже небагато, вона вже дефіцитна. І в першу чергу вони її використовують у виключних випадках, наприклад коли намагаються нанести десь ураження по території Львівської області, наприклад. Якомога далі, щоб ця ракета мала більше шансів пройти ППО України, тому що вона більш-менш сучасна, крилата ракета "Калібр". У неї більше шансів обійти ППО та знищити ціль, яка їй була задана.

Щодо іншого виду зброї. Зараз все ж таки по Одесі в першу чергу спрацьовують ракети Х-22, вже навіть не П-800, а старі радянські анахронізми Х-22. У цих ракет є декілька проблем. Перша проблема – це паливна система. Ще коли вони були нові, ще за часів Радянського Союзу, коли їх виробляли, навіть тоді паливна система була не дуже доброю. Ця ракета могла взагалі впасти. У неї переставав працювати двигун, переставала працювати паливна система та ракета падала, не досягнувши своєї якоїсь мети. Це по-перше.

По-друге, ці ракети перевозять зараз з усієї Росії до аеродромів, з яких підіймаються літаки ТУ-22М3, з яких їх запускають по Одесі та Одеській області. Це логістично дуже важко та займає дуже багато часу, коли ці всі ракети звозяться. Ці ракети знімаються з консервації. Багато з них вже вийшли з терміну обслуговування та використання. Ними зараз користуватися – це дуже небезпечно в першу чергу для екіпажу, який це робить, тому коли їх знімають з консервації. Деякі ракети взагалі не можна вже використовувати, деякі ремонтують та відправляють, аби їх надалі запускати по території України.

Третій момент, це стосовно літаків ТУ-22. Щоб зробити цей пуск, використовується велика кількість палива, щоб він підіймався в повітря, робив якийсь там круг, запускав ці ракети. У нього ж потім посадка, за цей час велика кількість палива витрачається, тобто це дорого. Але не у цьому справа, що це дорого з раціонального погляду. А ще те, що після польоту цей літак деякий час має перебувати на післяпольотному обслуговуванні. Тобто це 24-48 годин, а іноді навіть більше, якщо якісь неполадки виникають.

Ми бачимо зараз ці паузи між обстрілами, вони збільшуються. Не лише тому, що ракети дефіцитні, а й тому що вони логістично та технічно не можуть в повномасштабному обсязі використовуватись 24/7.

Щодо Одеси та Одеської області, в цьому напрямку є багато об'єктів, які окупанти російські бажали б знищити. Але це не вдалося, коли була високоточна зброя. А зараз ми бачимо, як вони використовують Х-22 ракети, у яких точність – це плюс-мінус 300-200 метрів. А то і більше. Тому їм ще важче знищувати ці об'єкти. Я знаю майже по кожному випадку, коли вони та що вони

намагалися знищити. Але замість цього об'єкту падала ця ракета на зовсім інше. І вони якось виправдовувались у своєму інформаційному просторі, чому було знищено саме цей об'єкт. Цивільний мається на увазі. Вони кажуть, що там було те і те.

Багато хто з одеситів навіть знає, що вони намагались знищити, але не влучили. Знову ж таки, точність, недостача інформації, хоч в них в Одесі є свої наводчики так звані, які надають їм координати. Ті, хто скидає інформацію і підтверджує, чи було знищено об'єкт, чи ні, це фото, відеоінформація про те, наскільки були успішні обстріли території Одеси та області. Але все одно цієї інформації недостатньо, коли ти використовуєш настільки стару зброю. Це анахронізм, це вже мінус їхніх можливостей.

Вони будуть і далі продовжувати обстрілювати Одесу та область в надії, що вони знищать ті чи інші об'єкти. Але, знову ж таки, точність. Точність вже вирішить, вже будуть не ті обстріли. Але це не означає, що треба якось ігнорувати сигнали повітряної тривоги, адже вони мають за мету знищити військовий об'єкт, а ракета падає на цивільний. Тому не треба ігнорувати повітряну тривогу.

Які сценарії розвитку подій в Одесі можливі в контексті російського вторгнення?

На сьогодні найбільша загроза – це диверсійна діяльність. Саме диверсійні групи, не якийсь там наступ масштабний, батальйонно-тактичні групи, а саме невеликі диверсійні групи, які можуть проникати на територію Одеської області та безпосередньо діяти на території Одеси. Вони вже мали змогу неодноразово здійснювати свою діяльність на території Одеської області, в першу чергу, як цивільні особи. Нагадаю, що саме представники "Придністров'я" керували великою кількістю диверсій, провокацій на території Одеси. СБУ заарештувала саме представників "Придністров'я", наприклад, в січні 2022 року, які вішали опудала Зеленського в центрі міста або підпалювали авто військовослужбовця ЗСУ.

Зараз відомо, що в "Придністров'ї" існує дуже велика кількість таких груп, які не тільки можуть керувати провокаціями, але ще й у форматі диверсійної діяльності готові проникати на територію області та виконувати терористичні завдання.

Наші спецслужби до цього готові, вони вже мають досить великий досвід боротьби з ними. Я вважаю, що є великі ризики, що ця загроза буде використана проти Одеси та Одеської області Росією, але казати про те, що ми не готові до такого сценарію, я не можу.

Щодо інших загроз, то це взагалі соціальна дестабілізація. Я вважаю, що це також дуже важливий аспект, тому що РФ має в Одесі дуже велику кількість агентів впливу, які були пов'язані з такою партійною структурою як "ОПЗЖ". Саме через цю партію розповсюджувалися не тільки наративи про "руській мір", але ще була налагоджена сітка агентури. Ця сітка залишилася, ці агенти продовжують працювати, але вони вже більш завуальовані та латентні. Але якщо вони отримають вказівку працювати більш активно, то це може відбуватися в рамках якихось заворушень і, в першу чергу, соціального аспекту.

Наприклад, зараз дуже великі проблеми з паливом. Це об'єктивні проблеми в місті, але з цього можна зробити якесь заворушення. Так само як у 2021 році ми бачили, які були заворушення в Києві з "антивакцинаторами", які також фінансувалися з Росії. І зараз ми бачимо, що один з так званих "народних мерів" Херсону це так званий "антивакцинатор", який фінансувався з Росії.

Яких сценаріїв, про які активно говорять у ЗМІ чи які озвучувала влада, бути не може?

Я вважаю, що на сьогодні сценарій, який озвучувався в Міністерстві оборони РФ – прокладання сухопутного шляху до "Придністров'я" – неможливий абсолютно. У них немає ніяких ресурсів, щоб прокладати цей сухопутний шлях до "Придністров'я" з Херсону та Херсонської області. Цей регіон взагалі тимчасово утримується, тому це також вирішене питання, що з часом ця територія буде деокупована.

Які сценарії можуть бути використані ? Це моральний та психологічний тиск саме через обстріли території ракетами, а також обстріли цивільної інфраструктури, знищення якихось об'єктів, які забезпечують Одесу водою. Це дуже добре відомо, що в Одесі є проблеми з водопостачанням, бо це використовувалося навіть під час Другої світової війни. Тому я не виключаю, що російські окупанти, які є нащадками нацистів, згідно з їх діями, я не здивуюся, якщо вони використають і таку стратегію. Але це їм буде дуже важко зробити. Ракетна зброя вже не така точна, ремонтні бригади в Україні працюють дуже добре. Ми бачимо, як залізничні вузли, які вони намагаються знищити, дуже швидко відремонтовуються.

Російські пропагандисти час від часу запускають в ефірі інформацію про те, що Росія завдасть ядерного удару, всі помруть, але РФ не програє у цій війні. Багато сумнівів стосовно цього, але якщо Росія все-таки наважиться на ядерний удар, яка ймовірність того, що вони захочуть його завдати по Одесі?

Я скажу так, по Україні не буде завдано ядерного удару Російською Федерацією. Це стовідсотково. Тут навіть не треба міркувати по якому місту: по Харкову, Одесі чи Києву. Його взагалі не буде. Це факт і все.

У межах ленд-лізу очікуються постачання Україні нового озброєння для протидії морської та ракетної загрози з боку Росії?

Так, якщо ми кажемо про ленд-ліз, то буде зброя, яка безпосередньо допомагатиме в боротьбі проти загроз з боку Чорного моря, тобто проти російської флотилії кораблів.

ВИСНОВКИ

Всебічне інформування населення України під час війни з росіянами – обов'язок кожного журналіста, який лишився у професії. Вплив російської агресії важко виміряти всебічно, проте саме журналісти мають охоплювати різні теми та розповідати суспільству, що відбувається у різних сферах та який вплив на ці процеси має війна. Не менш важливим є інформування безпосередньо про воєнні дії та аналітика від кваліфікованих фахівців, яка б могла дати читачам упевненість та розуміння ситуації.

У контексті російського вторгнення особливо важливо надавати українцям вичерпну інформацію, яка би відповідала на актуальні питання. Інформаційний простір під час вторгнення має закривати потреби читачів у перевірній інформації, щоб вони могли конструктивно оцінювати ситуацію, приймати виважені рішення та не сіяли паніку у своєму оточенні. Такою роботою безпосередньо мають займатися ЗМІ, що викликають довіру й мають позитивну репутацію.

Матеріали, представлені в кваліфікаційній роботі, мають на меті інформування переважно населення Одещини та Сумщини щодо наслідків російського вторгнення. Журналістські тексти охоплюють низку тем: зміни на ринку нерухомості під час вторгнення РФ, порушення росіянами законів та звичаїв війни, гуманітарні проблеми та проблеми забезпечення військових тероборони, прогнози та аналітику щодо можливих варіантів поведінки росіян в Одеській області.

Журналістські роботи, що виносяться на захист, опубліковані у загальнонаціональних виданнях suspilne.media та bihus.info.